

[Finansministeren.]

14. Juni 1913, blev det Spørgsmaal, som Forespørgselen angaar, omhandlet, idet man i Betænkningen beskæftigede sig med Opstillingen af Statens Status. Hidtil havde der ikke været nogen egentlig Opstilling i Statsregnskabet med Hensyn til Statens Aktiver og Passiver. De Oplysninger, der hidtil var givet herom, var meget mangelfulde. Derfor foreslog nu denne Finanslovkommission, at der skulde opstilles en fuldstændig Status med samtlige Aktiver og Passiver. I denne Kommission var Professor Deuntzer Formand. Første Gang Kommissionens Indstilling kommer til at virke, var i 1912—13, da der opstilles en almindelig Status for Statens Aktiver og Passiver, saaledes at man ogsaa optog som et Aktiv Værdien af Jordegodset paa Færøerne. Med Hensyn til denne Optagelse foreligger der i Finanslovkommissionens Betænkning nogle Bemærkninger, som viser, at man i hvert Fald med Hensyn til Summens Størrelse har støttet sig til nogle Undersøgelser og Beregninger, der er foretaget af den færøske Landbokommission, som blev nedsat ved Lov af 13. Marts 1908, og som afgav sin Betænkning den 25. Maj 1911. Formanden for denne Kommission var Amtmand Bærentzen, og blandt Kommissionens Medlemmer var de nuværende ærede Medlemmer af dette Ting, Patursson og Effersøe. Denne Kommission beskæftigede sig ogsaa med Spørgsmaalet om Fæstegodset paa Færøerne, og man foretog en Slags Værdiansættelse, idet man opgjorde Fæstegodsets Værdi udtrykt i saakaldte Skattemarker. Hvad Formaålet egentlig var med at finde denne Værdi udtrykt i Skattemarker, tør jeg ikke have nogen Mening om. Jeg gaar ud fra, at det ved de ærede Medlemmer, jeg her har nævnt, langt bedre. Men det, jeg kan konstatere, er, at Kommissionen foretog en Opgørelse af Fæstegodset i Skattemarker og tillige ansatte disse Skattemarker til en Kroneværdi. Det samlede Fæstegods paa Færøerne blev opgjort til 1 904,730 Skattemarker, og det saakaldte beneficerede Gods paa Færøerne blev opgjort til 1 267,630 Skattemarker, saaledes at det tilsammen blev 2 172,360 Skattemarker, og denne Værdi blev saa af Kommissionen beregnet til en Kroneværdi af 2 172 360 Kr. Hvorledes man er naaet til at fastsætte denne Værdi af 1 000 Kr. pr. Skattemark, har det ikke været mig muligt at faa videre Oplysning om, det ligger jo ret langt tilbage i Tiden. Men der foreligger altsaa i Kommissionens Betænkning en saadan Beregning, som resulterer

i et Værdibeløb for Fæstegodset og det beneficerede Gods paa Færøerne. Da saa Finanslovkommissionens Betænkning kommer til at virke, da man første Gang optager en Status, retter man ogsaa Opmærksomheden paa Spørgsmaalet, om der findes Værdier paa Færøerne, som med Rette kan optages i Statens Status, og Finanslovkommissionen udtaler herom, at der foreligger en Indberetning fra Færø Amt, hvorefter dette Amt efter Brevveksling med Landfogeden og Landbrugskonsulenten opgiver Værdien af Fæstegodset med Inventar og Besætning m. v. til 2 357 706 Kr. og Værdien af Jordegodset til 2 164 576 Kr. Med dette Beløb for Jordegodset bliver saa Værdien optaget i Status for Finansaaret 1912—13. Disse 2 164 000 Kr. svarer temmelig nøje til det Beløb, som Skattemarkerne blev udregnet til i Færøkommissionens Betænkning. Der er kun en Forskel af nogle Tusind Kroner, og der er ingen Tvivl om, at det er paa Grundlag af det nævnte Tal, at Værdien er ansat paa dette Tidspunkt, men hvilke særlige Motiver der har været til Afvigelsen, kan jeg ikke udtale mig om. — Hermed har jeg redegjort for Spørgsmaalet om, hvorledes dette Beløb er fremkommet paa Statens Status.

Der spørges dernæst om Anledningen til, at denne Optagelse er foregaaet uden Besiddernes og Lagtingets Vidende. Jeg er ikke i Stand til at sige, om der har været nogen Forbindelse med Lagtinget, inden den Indberetning, som kom fra Færø Amt til Finanslovkommissionen, blev sendt til Justitsministeriet. Det foreligger der ikke for mig oplyst noget om, og det er vel sandsynligt, at der ikke er ført nogen Forhandling i saa Henseende. Om der er forhandlet med Indehaverne af Fæstegodset, foreligger lige saa lidt oplyst, og det er vel neppe heller sandsynligt, at der er ført saadanne Forhandlinger. Hvorvidt man burde have ført saadanne Forhandlinger med Indehaverne af Fæstegodset, kan der være delte Meninger om. Hvis man undersøger Spørgsmaalet om deres juridiske Ret til den Jord, de dyrker, og den Ejendom, de sidder paa, maa jeg sige, at den kan hverken forværres eller forbedres af, at Staten optager en Værdi i sin Status. Jeg kan ikke se, at der er sket nogen som helst Forandring eller Forrykkelse af hele Retsforholdet, uden at jeg i øvrigt i Øjeblikket skal komme ind paa en Vurdering af dette Retsforhold. Det, jeg mener man kan konstatere, er, at der neppe kan antages at være foregaaet nogen som helst Ændring i Retsforholdet, og derfor